

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради

від 31.08.2022

протокол № 1 (питання № 3)

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ від 31.08.2022 № 69

Директор СЖТ Сергій КАРНІЦ

**Освітня програма
закладу загальної середньої освіти
Лобачівський ліцей
Берестечківської міської ради Волинської області
початкова освіта
(1 – 4 класи)
на 2022/2023 навчальний рік**

Освітня програма
закладу загальної середньої освіти
Лобачівський ліцей Берестечківської міської ради Волинської області
початкова освіта
(1 - 4 класи)

У закладі освіти навчається у 1 класі – 13 учнів, 2 класі – 7 учнів, у 3 класі – 8 учнів, 4 класі – 6 учнів.

Загальні положення освітньої програми

Освітню програму I ступеня для 1-4 класів розроблено на основі Типової освітньої програми для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна та Типової освітньої програми для 3 – 4 класів закладів загальної середньої освіти під керівництвом Р. Б. Шияна (затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22), на виконання Законів України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688), розпоряджень Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 13.12. 2017 № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», наказу Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти».

Освітня програма початкової освіти окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів;
- очікувані результати навчання учнів подані у програмі початкової освіти під керівництвом Р. Б. Шияна, затвердженій наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 №1272 (для 1-2 класів), наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 №1273 (для 3-4х класів).
- зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» використані з офіційного веб-сайту МОН;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання
здобувачів освіти

Навчальний план містить складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для закладу загальної середньої освіти. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією інваріантної складової, яка в обов'язковому порядку фінансуються з освітньої субвенції.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-го класу закладу освіти складає 770 годин/навчальний; для учнів 2 класу складає 840 годин/навчальний рік; для 3 класу – 875, для 4 класу – 875. Варіативна складова в цьому навчальному році не передбачена.

На мовно-літературну освітню галузь виділено у 1-4 класах 1365 годин/навчальний рік з яких на вивчення української мови передбачено часовий розподіл програмного матеріалу між предметом «Українська мова» та інтегрованим курсом «Я досліджую світ», відповідно до якого 5 годин на тиждень використовується на вивчення української мови як окремого предмета, 2 година на тиждень включені до інтегрованого курсу «Я досліджую світ». На вивчення англійської мови передбачено 385 годин.

Освітня галузь «Математична» (630 годин на навчальний рік) реалізуються через вивчення окремого навчального предмета «Математика» (3 години на тиждень в 1-2 класах і по 4 години в 3-4 класі) та включення програмового змісту з математики в інтегрований курс «Я досліджую світ», де на математику відводиться 1 година на тиждень,

Освітні галузі «Природнича» і «Технологічна», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична», представлені в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» (560 годин на навчальний рік), на які виділено в 1-2 класах по 4 год., зокрема, час на його вивчення у 1-2 класах розподілено наступним чином: природнича – 2 год., технологічна – 1 год., соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична – по 0,5 год.; 3-4 класах виділено 4 год. на тиждень, час на їх вивчення розподілено наступним чином: на природничу освітню галузь відводиться 2 год., на технологічну – 1 год., на соціальну та здоров'язбережувальну і громадянську та історичну – по 0,5 год.

Освітня галузь «Інформатична» у 2-4 класі реалізується через вивчення предмета «Інформатика» (1 год. на тиждень) загалом на галузь в межах одного класу виділено 35 годин/навчальний рік.

Освітня галузь «Мистецтво» (210 годин на навчальний рік) реалізується через окремі предмети за видами мистецтва: образотворче мистецтво і музичне мистецтво, на що виділено по 1 год. в 1-4 класах.

Освітня галузь «Фізична культура» (315 годин на навчальний рік) реалізується у 1-4 класах через навчальний предмет «Фізична культура», на яку виділено 3 год. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» у редакції від 24.07.2019 № 688 з доповненням, години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (Додаток 1).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків згідно із ч.5 ст.16 Закону України «Про повну загальну середню освіту», у 1 класі – 35 хвилин, у 2-4 х класах – 40 хвилин.

Відповідно до п. 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів 1-4 класів здійснюється у процесі формування оцінювання, метою якого є відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опановування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості та підсумкового оцінювання метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з очікуваними результатами навчання визначеними освітньою програмою.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти», результат оцінювання особистісних надбань

учнів у 1-4 класах виражається вербальною оцінкою, а об'єктивні результати навчання учнів у 1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – вербальною оцінкою на підставі рішення педагогічної ради (від 31.08. 2022 протокол №1).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Освітня програма (1-4 класи) має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність володіти іноземними мовами, що передбачає можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- 9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами

для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень;

та **наскрізних умінь**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах I циклу реалізуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреслює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання.

Оскільки освітня програма ґрунтується на компетентнісному підході, теми не передбачають запам'ятовування учнями визначень термінів і понять, а активне конструювання знань та формування умінь, уявлень через досвід практичної діяльності.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до п. 4 ст. 12 Закону України «Про освіту»). Діти розпочинають навчання у 1 класі закладу освіти з 6-ти років.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей, логічна послідовність їх вивчення

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна
- Математична
- Громадянська та історична, природнича, соціальна та здоров'язбережувальна

- Мистецька
- Технологічна
- Фізкультурна
- Інформатична

Концепцією Нової української школи передбачено створення умов для особистісно-орієнтованого навчання. Ефективна індивідуалізація й диференціація навчального процесу забезпечена через організацію навчальних центрів, які відображають навчальні потреби й інтереси дітей. Функціональність навчальних центрів спрямована на створення умов для дослідницької діяльності дітей, розвиток самостійності, організації роботи дітей в парах, у малих групах, а також індивідуально. У навчальних центрах проводитимуться різні види навчальної діяльності, тому вони містять різні навчальні матеріали.

Важливими навчальними центрами є такі: центр читання і письма, природознавства, математичний і мистецький центри. Їх наповнюваність забезпечує виконання навчальних програм. Зокрема, центр читання і письма містить: книги, карти, глобус, плакати, вірші, написані на великих аркушах паперу, письмове приладдя (олівці, маркери, фломастери), папір, клей або скоч (липка стрічка), діркопробивач, мотузки, комп'ютер і навушники – для забезпечення можливості слухати і дивитися історії усім разом або окремим дітям; центр природознавства – камінці, мушлі, інші природні матеріали, магніти, збільшувальне скло, терези, довідкову літературу, журнали з природознавства, кімнатні рослини; мистецький центр (центр образотворчого мистецтва) – фарби й пензлі, глину (пластилін), старі журнали, папір, приладдя для письма й малювання, мольберт; центр математики – матеріали для лічби (пластикові іграшки, кубики різних розмірів, фабричні або саморобні предмети для лічби), пазли, доміно, лінійки, терези, інші засоби для вимірювання, ігри.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Мовно-літературна освітня галузь (українська мова, англійська мова) ставить за мету розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

У початковому курсі мовно-літературної освіти виділено такі **змістові лінії**: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовлення», театралізуємо.

Математична галузь (математика) ставить за мету різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Реалізація мети і завдань початкового курсу математики здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Лічба», «Числа, дії з числами», «Вимірювання величин», «Просторові відношення. Геометричні фігури», «Робота з даними».

Громадянська та історична галузь ставить за мету формування власної ідентичності та готовності до змін через усвідомлення своїх прав і свобод, плекання активної громадянської позиції на засадах демократії та поваги до прав людини.

Реалізація мети і завдань освітньої галузі здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Я – людина», «Я серед людей», «Моя культурна спадщина», «Моя шкільна та місцева

група», «Ми – громадяни України. Ми європейці».

Метою **соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі** є становлення самостійності учня, його соціальної залученості до активності через формування здорового способу життя.

Зміст соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі структуровано за 3-ма змістовими лініями: «Безпека», «Здоров'я», «Добробут».

Технологічна освітня галузь ставить за мету розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та предметної проектно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем у взаємодії з іншими, культурного й національного самовираження.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Технічна творчість та техніка», «Світ технологій», «Світ ремесел», «Побут».

Мистецька освітня галузь ставить за мету формування культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті, плекання пошани до національної і світової мистецької спадщини.

Реалізація поставленої мети здійснюється за **змістовими лініями**: «Художньо-практична діяльність», «Сприймання та інтерпретація мистецтва», «Комунікація через мистецтво», які окреслюють одну з моделей досягнення загальних цілей освітньої галузі та розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Мистецька освітня галузь реалізується через предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

Фізкультурна освітня галузь (фізична культура) ставить за мету формування стійкої мотивації до занять фізичною культурою і спортом та життєво необхідних рухових умінь і навичок для збереження власного здоров'я, розширення функціональних можливостей організму. У 2-4 класах ширше використовувати інформаційно-комунікаційні технології, пропонувати учням завдання на пошук інформації, творення власних проєктів. Важливо навчати безпечній роботі з комп'ютерною технікою та безпеці мережевого спілкування та навчання у віртуальному середовищі.

Зазначена мета реалізується за такими **змістовими лініями**: «Базова рухова активність», «Ігрова та змагальна діяльність учнів», «Турбота про стан здоров'я та безпеку».

Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

У 1-4 класах очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання:

- дослідницькі,
- інформаційні,
- мистецькі проєкти,
- сюжетно-рольові ігри,
- інсценізації,
- моделювання,
- ситуаційні вправи,

- дитяче волонтерство тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання учитель/вчителька визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Організація освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання буде здійснюватись за допомогою: поєднання онлайн-занять через платформу Нові Знання, через застосунок Google Meet; презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою; використання безкоштовних вебсерверів та платформ, а також організації навчання з самостійним опрацюванням матеріалу. Домашні завдання мають бути посильними для самостійного виконання дітьми (мати чіткі поради та інструкції).

Для організації дистанційного навчання можна використати методичні рекомендації, подані у наказі Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2020 року №1155 «Деякі питання організації дистанційного навчання», наказ Міністерства освіти і науки України від 28.03.2022 №274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні», Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти здобувачами освіти закладу загальної середньої освіти Лобачівський ліцей Берестечківської міської ради Волинської області, методичними рекомендаціями «Організація дистанційного навчання в школі» (авт. А. Лотоцька, А. Пасічник), розробленими за підтримки МОН (<https://cutt.ly/MynТаус>)

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності (педагогічні працівники, які читають у 1-4 класах пройшли відповідну підготовку та отримали сертифікати).

• Зокрема: 4 класні керівники, вчителі початкових класів – Марія Рузак, Леся Кухарська, Зоряна Бойчук, 1 вчитель англійської мови – Наталія Войтюк, 1 вчитель образотворчого мистецтва – Наталія Чепелінська, 1 вчитель музичного мистецтва – Вікторія Ляковська, 1 вчитель інформатики – Інна Шепшелей.

- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (методична рада, педагогічна рада);

- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (кабінети початкових класів, ноутбуки, проектор, спортивний зал);

- якість проведення навчальних занять;

- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

- моніторинг соціально-психологічного середовища закладу освіти (наявність практичного психолога);

- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників при ВІППО.

• При складанні розкладу уроків для 1-4-х класів враховано чинні вимоги щодо організації навчального тижня.

Для профілактики стомлюваності, порушення статури, зору учнів 1 - 4 класів в процесі навчальної діяльності учнів проводитимуться фізкультхвилинки, що складаються з динамічних, дихальних вправ, вправ для збереження зору, пальчикової гімнастики тощо. Учитель весь час стимулюватиме учнів дотримуватись правильної постави під час виконання письмових робіт за партою.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднено на веб-сайті закладу освіти.

Відповідно до п. 8 ст. 12 Закону України «Про освіту», наприкінці 4-го класу, з метою моніторингу якості освітньої діяльності провести державну підсумкову атестацію здобувачів початкової освіти, результати якої не впливають на підсумкову оцінку за рік.

У свідоцтві досягнень надавати розгорнуту характеристику результатів навчання учня/учениці, здобутих протягом навчального року. Для здобувачів початкової освіти розробити 2 примірні зразки свідоцтв досягнень, окремо для кожного циклу навчання 1 - 2, 3-4 класи. Обидва зразки свідоцтв досягнень містять такі частини: «характеристика навчальної діяльності», «характеристика результатів навчання з окремих освітніх галузей», «рекомендації вчителя», «любажання батьків».

Свідоцтво досягнень учня підписує учитель класу, батьки учня, керівник закладу освіти. Оригінал документа видати батькам, копію документа з відміткою «гідно з оригіналом» з печаткою покласти в особову справу учня в кінці навчального року.

Директор

S. Kar

Сергій КАРНІЦ

Навчальний план
для 1 – 4 класів з українською мовою навчання
закладу загальної середньої освіти Лобачівський ліцей Берестечківської міської ради
Волинської області на 2022/2023 н. р.

Освітня галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		1	2	3	4	Разом
Мовно-літературна	Українська мова	5+2	5+2	5+2	5+2	20+8
	Англійська мова	2	3	3	3	11
Математична	Математика	3+1	3+1	4+1	4+1	14+4
Природнича, технологічна, інформатична, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична	Я досліджую світ	4	4	4	4	16
	Інформатика	-	1	1	1	3
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1	4
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3	12
Разом(без фізичної культури + фізична культура)		19+3=22	21+3=24	22+3=25	22+3=25	84+12=96
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	22	23	23	88
Всього(без фізичної культури + фізична культура, без урахування поділу класів на групи)		19+3=22	21+3=24	22+3=25	22+3=25	84+12=96

Директор

С/М

Сергій КАРНІЦ